

Eiropas palīdzības dienests KLP izvērtēšanai

PAMATNOSTĀDNES

IZVĒRTĒŠANAS PLĀNU IZSTRĀDE

2023. GADA JANVĀRIS

This document contains the translation of the guidelines "Design of Evaluation Plans" March 2023. The translation is intended to make the guidelines more helpful and accessible to different stakeholders. Note: The translated text has not been subject to a layout and editorial check. The final reference text is the English version of the guidelines available at the following [link](#).

Autortiesību zīme

© Eiropas Savienība, 2023

Atļauts reproducēt, norādot avotu.

Ieteicamais citēšanas veids:

EIROPAS KOMISIJA, Lauksaimniecības un lauku attīstības ģenerāldirektorāts, A.3. nodaļa (2023): Pamatnostādnes "Izvērtēšanas plānu izstrādē". Brisele, 2023. gada janvāris.

Atruna.

Par šajā ziņojumā izklāstīto informāciju un pausto viedokli ir atbildīgs(-i) vienīgi autors(-i), un to nevar uzskatīt par Eiropas Komisijas oficiālo viedokli. Eiropas Komisija negarantē šajā ziņojumā iekļauto datu precizitāti. Ne Eiropas Komisija, ne personas, kuras rīkojas Komisijas vārdā, neatbild par to, kā tiek izmantota šajā ziņojumā iekļautā informācija.

Eiropas palīdzības dienests KLP izvērtēšanai ir atbildīgs par atbalsta sniegšanu uzraudzības un izvērtēšanas darbībām ES un dalībvalstu līmenī. Tas darbojas Eiropas Komisijas (EK) AGRI ĢD A.3. nodaļas "Politikas rezultāti" vadībā. Eiropas palīdzības dienests KLP izvērtēšanai sniedz atbalstu visām izvērtēšanā ieinteresētajām personām, jo īpaši AGRI ĢD, valstu iestādēm, vadošajām iestādēm un izvērtētājiem, piemērotu metodiku un rīku izstrādē un izplatīšanā, labas prakses piemēru apkopošanā un apmaiņā, spēju veidošanā un saziņā ar tīkla dalībniekiem par tematiem, kas saistīti ar izvērtēšanu.

Papildu informācija par Eiropas palīdzības dienesta KLP izvērtēšanai darbību ir pieejama internetā, serverī *Europa* (https://eu-cap-network.ec.europa.eu/eu-cap-network/support/european-evaluation-helpdesk_en).

Eiropas palīdzības dienests KLP izvērtēšanai

Rue Belliard 12, Brisele, Beļģija

+32 2 808 10 24

evaluation@eucapnetwork.eu

SATURA RĀDĪTĀJS

Saīsinājumu saraksts	Error! Bookmark not defined.
Pateicības	Error! Bookmark not defined.
Ievads	Error! Bookmark not defined.
1. Tiesiskais regulējums	Error! Bookmark not defined.
2. Izvērtēšanas plāna izklāsts	Error! Bookmark not defined.
3. Izvērtēšanas plāna galvenais saturs	Error! Bookmark not defined.
3.1. Mērķi un izvērtēšanas vajadzības	Error! Bookmark not defined.
3.2. Pārvaldība un koordinācija	Error! Bookmark not defined.
3.3. Ieinteresēto personu apzināšana	Error! Bookmark not defined.
3.4. Laika grafiks	Error! Bookmark not defined.
3.5. Dati un informācija.....	Error! Bookmark not defined.
3.6. Saziņa un pēcpasākumi	Error! Bookmark not defined.
3.7. Resursi, tehniskais atbalsts un spēju veidošana	Error! Bookmark not defined.
Pielikums. Izvērtēšanas kritēriju definīcijas	Error! Bookmark not defined.

TABULAS

1. tabula. Izvērtēšanas plāna izklāsts (minimālais un ieteicamais saturs)	Error! Bookmark not defined.
2. tabula. Ierosinātais saturs izvērtēšanas plāna 1. iedaļā	Error! Bookmark not defined.
3. tabula. Ierosinātais saturs izvērtēšanas plāna 2. iedaļā	Error! Bookmark not defined.
4. tabula. Ierosinātais saturs izvērtēšanas plāna 3. iedaļā	Error! Bookmark not defined.
5. tabula. Ierosinātais saturs izvērtēšanas plāna 4. iedaļā	Error! Bookmark not defined.
6. tabula. Ierosinātais saturs izvērtēšanas plāna 5. iedaļā	Error! Bookmark not defined.
7. tabula. Ierosinātais saturs izvērtēšanas plāna 6. iedaļā	Error! Bookmark not defined.
8. tabula. Ierosinātais saturs izvērtēšanas plāna 7. iedaļā	Error! Bookmark not defined.

ATTĒLI

1. attēls. Izvērtēšanas plāna minimālā struktūra	9
2. attēls. Saikne starp dažātajām izvērtēšanas plāna iedaļām	9

IZCĒLUMI

1. izcēlums. Izvērtēšanas kritērijiem izmantotās definīcijas	Error! Bookmark not defined.
--	-------------------------------------

SAISINAJUMU SARAKSTS

LZIS	Lauksaimniecības un zināšanu inovācijas sistēma
GDV	Gada darba vienība
KLP	Kopējā lauksaimniecības politika
HM	Horizontālais mērķis
AGRI ĢD	Lauksaimniecības un lauku attīstības ģenerāldirektorāts
EK	Eiropas Komisija
FI	Finanšu instruments
LLVS	Labs lauksaimnieciskais un vidiskais stāvoklis
VRG	Vietējās rīcības grupa
M&E	Uzraudzība un izvērtēšana
VI	Vadošā iestāde
DV	Dalībvalsts
PMEF	Snieguma, uzraudzības un izvērtēšanas sistēma
KM	Konkrētais mērķis

PATEICIBAS

Pamatnostādnes ir izstrādājuši starptautiska izvērtēšanas ekspertu grupa, kurā piedalās Costas Apostolopoulos, Neringa Viršilienė un Sari Rannanpää. Papildu informāciju sniedza Maria Coto, Jérôme Paperou un Stephanie Vella. Darbu koordinēja Eiropas palīdzības dienests KLP izvērtēšanai Marili Parissaki vadībā. Kvalitātes un konsekvences izvērtējumu sniedza Valdis Kudiņš un Hannes Wimmer. Atbalstu galīgo pamatnostādņu vispārējās kvalitātes un vizuālā noformējuma nodrošināšanā sniedza Brigit Zomer, Steve Gillman un Jules Vincent.

AGRI ĢD pārstāvji ir palīdzējuši nodrošināt pamatnostādņu saskaņotību ar ES politikas satvaru.

Dalībvalstu pārstāvji Konsultatīvās grupas apspriešanās laikā 2022. gada novembrī ir snieguši komentārus par pamatnostādņu projektiem.

IEVADS

Izvērtēšanas nozīme. Kāpēc mēs izvērtējam KLP stratēģiskos plānus?

Izvērtējumi tiek veikti, jo tie nodrošina būtiskus ieguvumus labākai un efektīvākai politikas plānošanai un īstenošanai. Konkrētāk, KLP stratēģisko plānu izvērtēšana ir noderīga, lai:

- uzskatāmi parādītu KLP stratēģisko plānu progresu un rezultātus un pamatotu finansējuma izmantojumu;
- sniegtu informāciju, kas var uzlabot intervenču mērķi un tādējādi palielināt politikas efektivitāti;
- nodrošinātu KLP stratēģiskā plāna īstenošanas pārskatatbildību un pārredzamību;
- to izmantotu kā saziņas kanālu starp vadošo iestādi (VI) un svarīgajām ieinteresētajām personām, kas iesaistītas plāna izstrādē un īstenošanā, arī Eiropas Komisiju;
- nodrošinātu pierādījumus un stabilu analītisko bāzi turpmāko plānu/politikas izstrādei;
- izveidotu nepārtrauktu mācīšanās un uzlabošanas procesu, kas palīdz paaugstināt plānu īstenošanas un turpmākās izstrādes kvalitāti.

Juridiskajās prasībās ir paredzēti nosacījumi, kas nodrošina izvērtējumu veikšanu. Dalībvalstīm 2023.–2027. gada periodā ir jāizvērtē savi KLP stratēģiskie plāni to īstenošanas laikā un pēc tam (*ex post* izvērtējums). Saskaņā ar juridiskajām prasībām, kas izklāstītas Regulas (ES) 2021/2115 140. pantā, izvērtēšanas mērķis ir uzlabot plānu izstrādes un īstenošanas kvalitāti.

Kāds ir izvērtēšanas plāna pamatojums?

Izvērtēšanas plāns ir rakstisks dokuments, kurā aprakstīts, kā izvērtēsiet savu KLP stratēģisko plānu un kā plānojat izmantot izvērtējuma rezultātus, lai uzlabotu īstenošanu un lēmumu pieņemšanu. Izvērtēšanas plānā ir paskaidrots, kā jūs noteiksiet, “ko” un “kā” savā KLP stratēģiskajā plānā izvērtēt un “kāpēc tas ir svarīgi”.

Lai izpildītu izvērtēšanas prasības, dalībvalstis (DV) izstrādā izvērtēšanas plānu, kas atbilst Regulas (ES) 2022/1475 II pielikumā uzskaitītajām minimālajām prasībām¹. Izvērtēšanas plānā cita starpā ir iekļauta informācija par plānotajiem izvērtējumiem 2023.–2027. gada īstenošanas periodā un par *ex post* izvērtējumu 2031. gadā.

Izvērtēšanas plānu uzraudzības komitejai iesniedz ne vēlāk kā vienu gadu pēc KLP stratēģisko plānu apstiprināšanas². Eiropas Komisija (EK) izvērtēšanas plānu tikai pieņem zināšanai, un tai šis plāns nav jāapstiprina. Tomēr pēc tam, kad to ir izskatījusi uzraudzības komiteja, un ne vēlāk kā vienu mēnesi pirms ikgadējās izskatīšanas sanāksmes dalībvalstis ar EK kopīgo informāciju par izvērtēšanas aktivitātēm un konstatējumiem³. Ar Eiropas Komisiju ir jākopīgo šāda informācija⁴:

¹ Regulas (ES) 2022/1475 4. panta 1. punkts.

² Regulas (ES) 2021/2115 140. pants.

³ Regulas (ES) 2022/1475 5. pants.

⁴ Regulas (ES) 2021/2115 124. panta 3. punkta d) apakšpunkts un 124. panta 4. punkta c) apakšpunkts.

- informācija par izvērtēšanas aktivitātēm un konstatējumiem, konkrētāk, izvērtējumu veikšanā panāktais progress, izvērtējumu kopsavilkumi un pēcpasākumi, kas veikti saistībā ar attiecīgajiem konstatējumiem;
- izvērtēšanas plāna grozījumi.

Kādi ir izvērtēšanas plāna sniegtie ieguvumi?

Izvērtēšanas plāns nodrošina, ka:

- tiks veiktas visas attiecīgās izvērtēšanas darbības;
- būs pieejami pietiekami un atbilstīgi resursi visu vajadzīgo izvērtējumu veikšanai;
- izvērtējumiem vajadzīgie dati būs pieejami savlaicīgi un atbilstīgā formātā.

Tāpēc izvērtēšanas plāns dalībvalstīm ļauj:

- uzlabot KLP stratēģiskā plāna izvērtējumu plānošanu un struktūru;
- uzlabot uzraudzības un izvērtēšanas darbību virzienu, izveidojot starp tām skaidru saikni, un pielāgoties dažādu KLP stratēģiskajā plānā iesaistīto ieinteresēto personu prioritārajām vajadzībām;
- uzlabot izvērtēšanas rezultātu izmantojumu, lietderību, efektīvu integrāciju, kā arī paziņošanu un izplatīšanu.

Pamatnostādņu mērķis

Pamatnostādnes “Izvērtēšanas plānu izstrāde” pēc būtības nav saistošas. Šo pamatnostādņu mērķis ir sniegt izvērtēšanas plānu minimālo un ieteicamo saturu, ko pēc tam var pielāgot dalībvalstu vajadzībām.

Šīm pamatnostādnēm ir divi mērķi:

- sniegt norādījumus par izvērtēšanas plāna izstrādi, pamatojoties uz minimālo saturu, kas prasīts tiesiskajā regulējumā;
- izvērtēšanas plānā ierosināt papildu saturu ar nolūku veicināt izvērtējumu labāku plānošanu, īstenošanu un izmantošanu dalībvalstu līmenī.

Nesaistošo pamatnostādņu mērķgrupas

Šo pamatnostādņu galvenā mērķgrupa ir KLP stratēģisko plānu vadošās iestādes, kas atbildīgas par izvērtēšanas plāna izstrādi. Citas mērķgrupas ir uzraudzības komiteja un maksājumu aģentūras, kas iesaistītas izvērtēšanas plāna sagatavošanā.

Pamatnostādņu struktūra un saturs

Pamatnostādnēs ir iekļauts izvērtēšanas plāna galveno elementu apraksts, ņemot vērā minimālās juridiskās prasības. Tajās ir ierosināts arī katras izvērtēšanas plāna iedaļas papildu saturs, aprakstīti galvenie vērā ņemamie jēdzieni, sniegti piemēri svarīgiem jautājumiem, kas jāuzdod, izstrādājot katru izvērtēšanas plāna iedaļu, un uzsvērtas saiknes starp dažādajām iedaļām. Pamatnostādnes papildina rīkkopa, kas ietver detalizētu aprakstu par ierosinātajiem darba posmiem katras izvērtēšanas plāna iedaļas izstrādē.

1. TIESISKAIS REGULEJUMS

Izstrādājot izvērtēšanas plānu, dalībvalstīm jāņem vērā attiecīgajās regulās paredzētie noteikumi par to, kas, kad un kā ir jāizvērtē.

Ko izvērtēt?

Dalībvalstis vismaz vienu reizi īstenošanas periodā izvērtē katru konkrēto mērķi (KM) (kopā 10), attiecīgā gadījumā saskaņā ar KLP stratēģiskā plāna intervences loģiku. Saskaņā ar KLP stratēģiskā plāna intervences loģiku KM var izvērtēt atsevišķi vai grupā (t. i., visaptverošos izvērtējumos, kuri aptver vairākus mērķus)⁵. Ja KM īstenošanas periodā netiek izvērtēts, dalībvalstīm būtu jāsniedz tam pamatojums.

Konkrētas intervences vai temati tiks izvērtēti saskaņā ar dalībvalsts izvērtēšanas vajadzībām, KLP stratēģiskā plāna intervences loģiku un īstenošanas stāvokli. Šādu tematu piemēri⁶:

- LEADER pievienotās vērtības noteikšana;
- KLP valsts tīkls;
- lauksaimniecisko zināšanu un inovācijas sistēma (LZIS);
- vidiskā un klimatiskā struktūra⁷.

Potenciālais izvērtēšanas temats efektivitātes kontekstā ir arī vienkāršošana galīgajiem labuma guvējiem un pārvaldes iestādēm⁸.

Kad?

EK un dalībvalstīm izvērtējumi būs jāveic laikposmā no 2023. līdz 2027. gadam. Saskaņā ar Regulas (ES) 2021/2115 140. pantu dalībvalstīm būs jāveic divu veidu izvērtēšana:

- izvērtēšana īstenošanas periodā (2023–2027), lai gan precīzi datumi nav norādīti;
- *ex post* izvērtēšana līdz 2031. gada 31. decembrim.

Izvērtēšana īstenošanas periodā būtu jāplāno tā, lai rezultāti būtu pieejami, kad tiek apspriesta nākamā KLP, t. i., laikposmam pēc 2027. gada, ES līmenī, kā arī nākamais KLP stratēģiskais plāns dalībvalsts līmenī. Attiecīgā gadījumā dalībvalstis novērtējumiem izmanto arī iepriekšējā plānošanas perioda (2014–2022) datus⁹.

⁵ Regulas (ES) 2022/1475 2. panta a) apakšpunkts.

⁶ Regulas (ES) 2022/1475 2. panta d) apakšpunkts.

⁷ Saskaņā ar Regulas (ES) 2021/2115 109. panta 2. punkta a) apakšpunktu (LLVS standarti un nosacījumu sistēma).

⁸ Regulas (ES) 2022/1475 1. panta 3. punkts.

⁹ Regulas (ES) 2022/1475 2. panta e) punkts.

Kā?

Saistībā ar izvērtēšanu dalībvalstīm būtu jāveic turpmāk uzskaitītās darbības. Tā kā minētās darbības ir tipiskas darbības izvērtēšanas sistēmā, var secināt, ka dalībvalstīm būtu jāizveido šāda sistēma, kura ietver:

- **relevanto izvērtēšanas kritēriju izmantošanu**, ņemot vērā KLP stratēģiskā plāna intervenču darbības jomu, veidu un apguvi¹⁰. Izvērtēšanas kritēriji ir šādi: lietderīgums, efektivitāte, nozīmīgums, saskaņotība un Savienības pievienotā vērtība (šo pamatnostādņu **pielikumā** ir sniegtas izvērtēšanas kritēriju definīcijas saskaņā ar labāka regulējuma pamatnostādnēm)¹¹. Turklāt dalībvalstis, izmantojot ietekmes rādītājus, novērtēs arī ietekmi, kas saistīta ar to ieguldījumu KLP vispārējo mērķu sasniegšanā un attiecīgajā KLP stratēģiskajā plānā izskatīto KM sasniegšanā¹². Tas nozīmē, ka tad, ja KM netiek izskatīts, ietekme nav jānovērtē. Tomēr ir jāsniedz pamatojums¹³. KLP stratēģiskā plāna kopējo ietekmi novērtēs tikai *ex post* izvērtējumā¹⁴;
- attiecīgā gadījumā **intervenču teritoriālās darbības jomas ņemšanu vērā**. Tas jo īpaši attiecas uz intervencēm, ko īsteno nevis valsts, bet gan reģionālā vai vietējā līmenī¹⁵;
- **galveno novērtējamo izvērtēšanas elementu identificēšanu**. Regulas (ES) 2022/1475 I pielikumā ir iekļauti turpmāki precizējumi attiecībā uz lietderīguma izvērtēšanas kritēriju, jo īpaši attiecībā uz katru KM ir noteikti galvenie izvērtēšanas elementi (uzliek izvērtēšanas pienākumu), kā arī veiksmes faktori¹⁶ (ieteicami un neuzliek pienākumu). Tomēr attiecībā uz pārējiem izvērtēšanas kritērijiem I pielikumā nekādi precizējumi nav iekļauti;
- tādu **izvērtēšanas jautājumu un veiksmes faktoru definēšanu**, pēc kādiem novērtē lietderīguma, efektivitātes, nozīmīguma, saskaņotības un Savienības pievienotās vērtības izvērtēšanas kritērijus¹⁷. Regulas (ES) 2022/1475 I pielikumā minētie veiksmes faktori ir tikai ieteikumi. Iepriekšējā plānošanas periodā bija 30 kopīgi ES mēroga izvērtēšanas jautājumi, ko papildināja vērtēšanas kritēriji prioritārajā jomā un programmu līmenī. Pašreizējā periodā iepriekš minēto izvērtēšanas kritēriju novērtēšanai dalībvalsts var izstrādāt savus izvērtēšanas jautājumus;
- **relevanto kopējo rādītāju** (izlaides, rezultātu, ietekmes un konteksta rādītāju) **ņemšanu vērā**, lai analizētu KLP stratēģisko plānu ietekmi uz konkrētiem mērķiem¹⁸. Galīgā ietekme būtu jānosaka attiecībā uz atsevišķiem ietekmes rādītājiem, kas uzskaitīti Regulas (ES) 2022/1475 III pielikumā¹⁹;

¹⁰ Regulas (ES) 2022/1475 2. panta b) punkts.

¹¹ Regulas (ES) 2022/1475 1. panta 1. punkts.

¹² Regulas (ES) 2021/2115 140. panta 1. punkts.

¹³ Regulas (ES) 2022/1475 2. panta a) punkts.

¹⁴ Regulas (ES) 2022/1475 3. panta 2. punkts un Regulas (ES) 2021/2115 140. panta 1. punkts.

¹⁵ Regulas (ES) 2022/1475 2. panta c) punkts.

¹⁶ Ar jēdzienu "veiksmes faktori" aizstāj jēdzienu "vērtēšanas kritēriji", kas tika izmantots 2014.–2020. gada periodā.

¹⁷ Regulas (ES) 2022/1475 1. panta 1. punkts.

¹⁸ Regulas (ES) 2022/1475 6. panta 1. punkts.

¹⁹ Regulas (ES) 2022/1475 6. panta 5. punkts.

- vajadzības gadījumā **relevantas** (kvantitatīvas un kvalitatīvas) **papildu informācijas un konkrētu rādītāju**, kas nav kopīgie rādītāji, **izmantošanu**, lai palīdzētu izdarīt relevantus secinājumus par KLP stratēģisko plānu ietekmi²⁰.

Tiesiskajā regulējumā dažādos gadījumos, kuros minēts tas, ko un kā izvērtēt, tiek lietots jēdziens “attiecīgā gadījumā”. Tas nozīmē, ka dalībvalstīm būtu jāpievēršas visiem relevantajiem aspektiem. Daži aspekti, piemēram, *LEADER* pievienotā vērtība, kas iekļauta visos KLP stratēģiskajos plānos, vienmēr var būt relevanti un tāpēc visām dalībvalstīm būtu jāizvērtē. Dažās dalībvalstīs relevanti var būt arī citi aspekti, piemēram, teritoriālā darbības joma var būt būtiska reģionalizētās dalībvalstīs un ne tik būtiska neregionalizētās dalībvalstīs.

---

²⁰ Regulas (ES) 2022/1475 6. panta 2. punkts.

2. IZVERTESANAS PLĀNA IZKLASTS

Minimālās prasības attiecībā uz izvērtēšanas plāna struktūru un saturu ir aprakstītas Regulas (ES) 2022/1475 II pielikumā un apkopotas turpmākajā tabulā. Saskaņā ar pielikumu izvērtēšanas plānā ir septiņas iedaļas, kas uzskaitītas turpmākās tabulas pirmajā slejā. Izvērtēšanas plāna minimālais saturs ir attēlots otrajā slejā. Trešajā slejā ir sniegts katras iedaļas papildu ieteicamais saturs.

Dalībvalstis pēc izvēles var mainīt izvērtēšanas plāna iedaļu secību, ja tās to uzskata par piemērotāku. Piemēram, kāda dalībvalsts var apgalvot, ka svarīgākā ir ieinteresēto personu apzināšana, jo ar ieinteresētajām personām ir jāapspiežas, lai noskaidrotu to vajadzības, savukārt dažas ieinteresētās personas var būt svarīgas arī datu sniegšanā vai izvērtēšanas tematu noteikšanā. Iedaļu secība šajās pamatnostādnēs atbilst secībai regulas II pielikumā, bet tas nenozīmē, ka tā būtu stingri jāievēro.

1. tabula. Izvērtēšanas plāna izklāsts (minimālais un ieteicamais saturs)

Izvērtēšanas plāna iedaļa	Minimālais saturs (regula)	Papildu saturs (ieteicams)
1. Mērķi un vajadzības	<ul style="list-style-type: none"> Izvērtēšanas mērķi un vajadzības Pietiekamu izvērtēšanas aktivitāšu veikšanas nodrošināšana 	<ul style="list-style-type: none"> Izvērtēšanas aktivitātes Izvērtēšanas temati
2. Pārvaldība un koordinācija	<ul style="list-style-type: none"> Uzraudzības un izvērtēšanas (M&E) kārtība Galvenās struktūras un pienākumi 	<ul style="list-style-type: none"> Struktūras izvērtējumu plānošanas, īstenošanas un kvalitātes efektīvai pārvaldībai Papildu struktūras izvērtēšanas konstatējumu izmantošanas veicināšanai
3. Ieinteresēto personu apzināšana	<ul style="list-style-type: none"> Apraksts par relevantajām ieinteresētajām personām Ieinteresēto personu vajadzības Ar spēju veidošanu saistītās vajadzības (jāīsteno saskaņā ar 7. iedaļu) 	<ul style="list-style-type: none"> Ieinteresēto personu karte Ieinteresēto personu klasifikācija Kā izmantot ieinteresēto personu apzināšanu
4. Laika grafiks	<ul style="list-style-type: none"> Izvērtējumu plānojums: <ul style="list-style-type: none"> Ieguldījums KLP mērķu sasniegšanā īstenošanas periodā konkrētu tematu (piemēram, vides un klimata arhitektūra, 	<ul style="list-style-type: none"> Izvērtējumu ceļvedis, kurā iekļautas visu veidu izvērtēšanas aktivitātes: izvērtējumi / izvērtēšanas atbalsta pētījumi, spēju veidošanas aktivitātes, uzraudzības sistēmu izstrāde

	<p>KLP tīkli, LEADER, LZIS) izvērtēšana</p> <ul style="list-style-type: none"> Papildu pētījumi un citas pētnieciskas un analītiskas aktivitātes 	
5. Dati un informācija	<ul style="list-style-type: none"> Datu pieejamības nodrošināšanas kārtība Datu avoti Institucionālā datu sniegšanas un datu kvalitātes nodrošināšanas kārtība Datu iztrūkumu un korektīvo pasākumu norādīšana Datu sistēmu savlaicīga darbība 	<ul style="list-style-type: none"> Vispārēja izvērtēšanas sistēma (arī orientējoši izvērtēšanas jautājumi, veiksmes faktori, rādītāji un datu avoti) datu iztrūkumu noteikšanai Vajadzības gadījumā — dalībnieku apmācība par datu pārvaldības sistēmām
6. Saziņa un pēcpasākumi	<ul style="list-style-type: none"> Pieeja izvērtēšanas konstatējumu izplatīšanai mērķsaņēmējiem Mehānismi pēcpasākumu veikšanai un izvērtēšanas rezultātu izmantošanai 	<ul style="list-style-type: none"> Saziņas plāna apraksts Izvērtēšanas konstatējumu paziņošanas mērķi KLP valsts tīklu nozīme
7. Resursi, tehniskais atbalsts un spēju veidošana	<ul style="list-style-type: none"> Izvērtēšanas plāna īstenošanai vajadzīgo resursu (administratīvo spēju, datu, finanšu līdzekļu un IT) apraksts Apraksts, kā tiek īstenots programmas atbalsts (tai skaitā tehniskais atbalsts, spēju veidošanas aktivitātes un izvērtēšanas atbalsts VRG) 	<ul style="list-style-type: none"> Strukturēts spēju veidošanas plāns attiecībā uz VRG, kas izvērtē vietējās attīstības stratēģijas

3. IZVERTESANAS PLĀNA GALVENAIS SATURS

Šajā nodaļā ir iekļauts izvērtēšanas plāna pamatsatura apraksts, sākot ar regulā²¹ noteiktajām minimālajām prasībām septiņās iedaļās.

1 attēls. Izvērtēšanas plāna minimālā struktūra

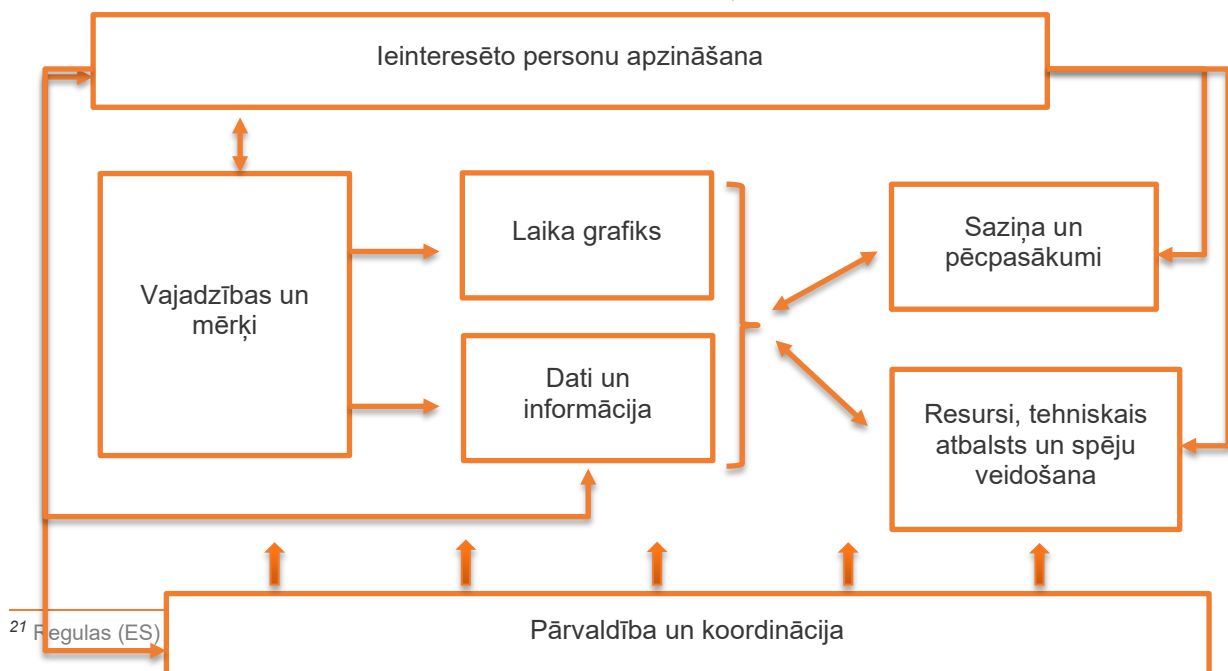
Avots: Palīdzības dienests KLP izvērtēšanai (2023).

Izvērtēšanas plāna septiņas iedaļas ir sīkāk aprakstītas turpmākajās nodaļās. Tiek piedāvāts katras iedaļas minimālais un papildu saturs. Daļa par Regulas (ES) 2022/1475 II pielikumā izklāstītajām minimālajām prasībām ir parādīta **oranžā** izcēlumā. Šajās pamatnostādnēs ir ierosināts arī papildu saturs un sniegts tā pamatojums. 2. attēlā ir sīki aprakstīta un apkopota arī katras izvērtēšanas plāna iedaļas saikne ar pārējām iedaļām.

Ir izskaidroti galvenie jēdzieni, kas jāņem vērā, izstrādājot katru izvērtēšanas plāna iedaļu, lai panāktu vienotu izpratni par galvenajiem jautājumiem un koncepcijām. Vairāki svarīgi uzdodamie jautājumi var palīdzēt dalībvalstīm noteikt, kas būtu jāņem vērā, izstrādājot attiecīgo izvērtēšanas plāna iedaļu. Visbeidzot, ir ierosināts katras iedaļas orientējošs izklāsts.

Detalizētāki soļi, kas jāveic, izstrādājot katru izvērtēšanas plāna iedaļu, ir iekļauti ar šīm pamatnostādnēm saistītajā rīkkopā.

2. attēls. Saikne starp dažādajām izvērtēšanas plāna iedaļām

Avots: Palīdzības dienests KLP izvērtēšanai (2023).

3.1. Mērķi un izvērtēšanas vajadzības

Ko iekļaut šajā izvērtēšanas plāna iedaļā?

Šajā izvērtēšanas plāna iedaļā būtu jānorāda tā mērķi un ar izvērtēšanu saistītās vajadzības. Šīs iedaļas ierosinātais papildu saturs ir pamatots turpmākajā tabulā.

2. tabula. Ierosinātais saturs izvērtēšanas plāna 1. iedaļā

Minimālais saturs ²²	Papildu saturs	Pamatojums ²³
Izklāsts par: <ul style="list-style-type: none"> izvērtēšanas vajadzībām izvērtēšanas mērķiem 	Izvērtēšanas aktivitātes	Izvērtējumu un ar konstatējumiem saistīto pēcpasākumu veikšana — 124. panta 3. punkta d) apakšpunkts Ziņošana par izvērtēšanas aktivitātēm un konstatējumiem ²⁴
Pietiekamu aktivitāšu veikšanas nodrošināšana	Izvērtēšanas temati	KM izvērtēšana saskaņā ar intervences loģiku — 2. panta a) punkts Konkrētu intervenču/tematu izvērtēšana — 2. panta d) punkts Vienkāršošanas novērtēšana — 1. panta 3. punkts

Šīs iedaļas saikne ar citām izvērtēšanas plāna iedaļām

2. iedala "Pārvaldība un koordinācija" ir izvērtēšanas plānu aptverošs elements, jo par dažādām izvērtēšanas plāna daļām var būt atbildīgas dažādas struktūras/dalībnieki.

3. iedala "Ieinteresēto personu apzināšana": apzināšanas laikā ieinteresētās personas var sniegt ieguldījumu, nosakot izvērtēšanas vajadzības un mērķus, un ierosināt izvērtēšanas tematus, kas atbilst viņu vajadzībām.

4. iedala "Laika grafiks": izvērtējumu plānošanas grafikā tiks ņemta vērā tematu un aktivitāšu izvēle. Turklāt aktivitātes var būt saistītas ar izvērtēšanas spēju veidošanu, datiem un informāciju, ja izvērtēšanas aktivitātes attiecas uz datu/informācijas sistēmām un datu iztrūkumu novēršanu, un uz tehnisko atbalstu, ja tās attiecas uz atbalsta sniegšanu VRG.

7. iedala "Resursi, tehniskais atbalsts, spēju veidošana": izvērtēšanas tematu un aktivitāšu galīgā izvēle būs atkarīga no pieejamajiem resursiem — gan cilvēkresursiem (izvērtētājiem un izvērtēšanas spējām), gan finanšu resursiem (izvērtējumiem pieejamo budžetu).

Svarīgi jēdzieni, kas jāņem vērā

Izklāsts par **izvērtēšanas plāna mērķiem** un ar izvērtēšanu saistītajām **vajadzībām**, kuru mērķis ir nodrošināt, ka tiek veiktas pietiekamas un atbilstīgas **izvērtēšanas aktivitātes**, jo īpaši, lai sniegtu **informāciju, kas vajadzīga programmas koordinēšanai, sagādātu informāciju nākamajam**

²² Regulas (ES) 2022/1475 II pielikuma 1. punkts un Regulas (ES) 2021/2115 140. panta 4. punkts.

²³ Panti attiecas uz Regulu (ES) 2022/1475.

²⁴ Regulas (ES) 2022/1475 5. pants.

politikas plānošanas periodam un nodrošinātu KLP stratēģiskā plāna izvērtēšanai vajadzīgo datu pieejamību.

Izvērtēšanas plānā iekļaujамie izvērtēšanas **mērķi** var aptvert vienu vai vairākus no šādiem trim līmeņiem:

- stratēģisks līmenis, ja izvērtējumi atspoguļo situāciju valsts līmenī attiecībā uz KLP stratēģiskā plāna ieguldījuma novērtēšanu KLP vispārīgo mērķu un attiecīgo KM sasniegšanā²⁵;
- reģionāls līmenis, ja izvērtējumos var novērtēt reģionālā vai vietējā līmenī īstenotās KLP stratēģisko plānu intervences²⁶;
- tematisks līmenis (valsts vai reģionāls), ja izvērtējumos var novērtēt konkrētu dalībvalsti interesējošu vai prioritāru tematu.

Vispirms var identificēt **izvērtēšanas vajadzības**. Tās var izrietēt no KLP stratēģiskā plāna intervences loģikas un vadošo iestāžu, kā arī citu relevanto ieinteresēto personu vajadzībām. Izvērtēšanas vajadzību identificēšanā var izmantot arī pieredzi, kas gūta iepriekšējos plānošanas periodos.

Skaidrs izvērtēšanas vajadzību un izvērtēšanas plāna mērķu apraksts ļaus izstrādāt un īstenot atbilstīgas **izvērtēšanas aktivitātes saistībā ar KLP stratēģisko plānu**. Izvērtēšanas aktivitātes ir aktivitātes, kas jāveic vadošajām iestādēm un citām ieinteresētajām personām, un tās var iedalīt šādos trīs veidos:

- aktivitātes, kas saistītas ar uzraudzības un izvērtēšanas sistēmu izstrādi (noteikumi, procedūras, tiesību akti, dati, informācijas sistēmas u. c.). Šīs aktivitātes nodrošinās, ka **ir pieejami KLP stratēģiskā plāna izvērtējumiem vajadzīgie dati**;
- izvērtējumu (KM vai konkrētu tematu) un izvērtēšanas atbalsta pētījumu izstrāde un īstenošana, arī izvērtēšanas rezultātu izplatīšana un ar tiem saistītie pēcpasākumi;
- aktivitātes, kas saistītas ar izvērtēšanas spēju veidošanu.

Izvērtēšanas aktivitātes dažādiem mērķiem var veikt dažādos laikposmos.

- Plānošanas periodā, lai **sniegtu informāciju, kas vajadzīga programmu koordinēšanai**, konkrēti:
  - lai izvērtētu KM saskaņā ar katru KLP stratēģisko plānu un to intervences loģiku. Izvērtēšanas aktivitātēs tiks ņemts vērā arī tas, vai izvērtēšana tiks veikta sadalījumā pa KM vai visaptverošos izvērtējumos, kuri aptver vairākus KM²⁷,
  - lai novērtētu KLP stratēģisko plānu, izmantojot relevantos izvērtēšanas kritērijus, un novērtētu ietekmi²⁸,

²⁵ Visā dokumentā minētie konkrētie mērķi (KM) ir deviņi KM un horizontālais mērķis (HM), kas aprakstīti Regulas (ES) 2021/2115 6. panta 1. un 2. punktā.

²⁶ Regulas (ES) 2022/1475 2. panta c) punkts.

²⁷ Regulas (ES) 2022/1475 2. panta a) punkts.

²⁸ Regulas (ES) 2022/1475 2. panta b) punkts.

- lai sniegtu ieguldījumu apspriedēs par nākamā politikas perioda (pēc 2027. gada) plānošanu un sagatavošanu,
- lai **nodrošinātu KLP stratēģiskā plāna izvērtēšanai vajadzīgo datu pieejamību**²⁹, dalībvalstīm jo īpaši:
  - o jānodrošina, ka izvērtētājiem ir pieejami dati ar uzraudzību un izvērtēšanu saistīto pienākumu izpildei;
  - o pēc vajadzības jāvienojas ar valsts un attiecīgā gadījumā reģionālajām statistikas vienībām, pētniecības centriem, uzņēmumiem un datu sniedzējiem, lai nodrošinātu datu pieejamību.

b) *Ex post*, lai **informētu par turpmāko politikas periodu (pēc 2034. gada)**, jo īpaši:

- lai novērtētu KLP stratēģisko plānu un tā īstenošanu, pamatojoties uz katru izvērtēšanas kritēriju, proti, lietderīgumu, efektivitāti, nozīmīgumu, saskaņotību un Savienības pievienoto vērtību un ietekmi³⁰.

Galvenie izskatāmie jautājumi

- **Kādas ir ar KLP stratēģisko plānu saistītās izvērtēšanas vajadzības?**

Šis ir izvērtēšanas plāna mērķu noteikšanas sākumpunkts. Apakšjautājumi var būt šādi:

- o Kādas ir galvenās vajadzības, kas virza KLP stratēģiskā plāna intervences loģiku?
- o Vai ir vēl kādas izvērtēšanas vajadzības?
- o Kādas citas informācijas vajadzības pastāv saistībā ar KLP stratēģisko plānu? Kuras vajadzības var apmierināt, veicot izvērtēšanu?
- o Kā izvērtēšanas plāna aktivitātēs tiek ņemtas vērā dažādo izvērtēšanā iesaistīto ieinteresēto personu vajadzības (identificētas ieinteresēto personu apzināšanas procesā saskaņā ar izvērtēšanas plāna 3. iedaļu)?
- o Vai izvērtēšanas plānā var ņemt vērā jaunās izvērtēšanas vajadzības?

- **Kādi ir izvērtēšanas plāna mērķi?**

Pamatojoties uz vajadzībām, var noteikt izvērtēšanas plāna mērķus. Turpmākie apakšjautājumi var būt šādi:

- o Kā izvērtēšanas plāns var apmierināt identificētās izvērtēšanas vajadzības?
- o Kāda veida izvērtējumi tiks iekļauti izvērtēšanas plānā, piemēram, procesa izvērtējumi, uz rezultātiem vērsti izvērtējumi, ietekmes izvērtējumi utt.?

²⁹ Regulas (ES) 2022/1475 7. pants.

³⁰ Regulas (ES) 2022/1475 3. pants.

- Kuri KM un temati tiks izvērtēti īstenošanas periodā (iekļaujot pamatojumu attiecībā uz tiem KM, kurus nevar izvērtēt)?
- Kas ir izvērtēšanas plāna mērķauditorija (ņemot vērā ieinteresētās personas un viņu vajadzības, kā arī paredzētās izvērtēšanas aktivitātes)?
- Kādi resursi ir pieejami, lai labāk noteiktu izvērtēšanas plāna mērķu vērienīgumu?
- Kāds ir pašreizējais stāvoklis informācijas un datu vākšanas sistēmās? Cik lielā mērā izvērtēšanas plāna mērķiem būtu jāietver to atjaunināšana/uzlabošana, lai nodrošinātu KLP stratēģiskā plāna izvērtēšanai vajadzīgo datu pieejamību?
- **Kādas izvērtēšanas aktivitātes būtu jāiekļauj izvērtēšanas plānā?**

Konkrētāki apakšjautājumi var būt šādi:

- Kāda ir izvērtēšanas plāna detalizācijas pakāpe? Piemēram, tas var būt:
  - stratēģisks (vispārējs plāns ar daudzgadu darba plānu un turpmākiem ikgadējiem rīcības plāniem);
  - detalizēts (ar sīki izstrādātu īstenošanas plānu, arī visām paredzamajām izvērtēšanas aktivitātēm, tematiem un atbalsta pētījumiem).
- **Vai izvērtēšanas vajadzības, izvērtēšanas plāna mērķi un paredzētās izvērtēšanas aktivitātes ir savstarpēji saskaņotas?**

Konkrētāki apakšjautājumi var būt šādi:

- Kāda ir izvērtēšanas plāna detalizācijas pakāpe? Piemēram, izvērtēšanas plāns var būt:
  - stratēģisks (vispārējs plāns ar daudzgadu darba plānu un turpmākiem ikgadējiem rīcības plāniem);
  - detalizēts (ar sīki izstrādātu īstenošanas plānu, arī visām paredzamajām izvērtēšanas aktivitātēm, tematiem un atbalsta pētījumiem).
- **Vai izvērtēšanas vajadzības, izvērtēšanas plāna mērķi un paredzētās izvērtēšanas aktivitātes ir saskaņotas?**

Būtu jāpārbauda iepriekšējā un turpmākā konsekvence:

- Cik lielā mērā ar plānotajām aktivitātēm var apmierināt izvērtēšanas vajadzības un sasniegt mērķus?
- Cik lielā mērā pastāv loģiska virzība no izvērtēšanas vajadzībām uz mērķiem un plānotajām aktivitātēm?

Teritoriālie aspekti

- Izvērtēšanas tematu atlase: šis var būt īpašs izaicinājums reģionalizētās valstīs, jo intereses un vajadzības dažādos reģionos var atšķirties. Šajā nolūkā ir iespējams:

- izveidot dažus kopīgus lēmumu pieņemšanas / prioritāšu noteikšanas mehānismus, kuros piedalītos visi reģioni;
- izveidot jautājumu tipoloģiju atkarībā no tā, vai:
  - tie ir visu reģionu kopējās interesēs;
  - tie ir viena vai vairāku reģionu konkrētās interesēs.
- Teritoriālā jautājuma iekļaušana katrā izvērtējumā: reģionalizētās dalībvalstīs katrā izvērtējuma tematā būtu īpaši jānovērtē konkrētā situācija atsevišķos reģionos. Katrā atsevišķā gadījumā ir lietderīgi analizēt ne tikai reģionu atšķirības, bet arī kopīgos aspektus un tādējādi izstrādāt vai veikt iespējamās savstarpējās mācības.

Šīs iedaļas orientējošs izklāsts

1. Izvērtēšanas plāna mērķi
2. Izvērtēšanas vajadzības
3. Plānotās izvērtēšanas aktivitātes pa veidiem
4. Plānotie izvērtēšanas temati

3.2. Pārvaldība un koordinācija

Ko iekļaut šajā izvērtēšanas plāna iedaļā?

Šajā izvērtēšanas plāna iedaļā būtu jāapraksta uzraudzības un izvērtēšanas kārtība, kā arī galvenās struktūras un to pienākumi. Ierosinātais iedaļas par pārvaldību un koordināciju papildu saturs ir pamatots turpmākajā tabulā.

3. tabula. Ierosinātais saturs izvērtēšanas plāna 2. iedaļā

Minimālais saturs ³¹	Papildu saturs	Pamatojums
M&E kārtības apraksts Galvenās iesaistītās struktūras un to pienākumi	Struktūras izvērtējumu plānošanas, īstenošanas un kvalitātes efektīvai pārvaldībai	Tādas struktūras kā izvērtēšanas koordinēšanas grupas un izvērtēšanas padomdevības grupas var uzlabot izvērtējumu plānošanu, īstenošanu un kvalitāti. Šo grupu nozīme un funkcijas bieži vien ir neskaidras, un to nozīme izvērtēšanas plānā būtu skaidri jāapraksta.
	Papildu struktūras izvērtēšanas konstatējumu izmantošanas veicināšanai	Tās attiecīgā gadījumā var izmantot, lai uzlabotu izvērtēšanas konstatējumu izmantošanu politikas izstrādē un īstenošanā.

Šīs iedaļas saikne ar citām izvērtēšanas plāna iedaļām

3. iedaļā "Ieinteresēto personu apzināšana" ir ņemtas vērā izvērtēšanas aktivitāšu plānošanā ieinteresētās personas un ieinteresētās personas, kurām vajadzīgas zināšanas un kompetence izvērtēšanā. Dažas no šīm ieinteresētajām personām piedalās arī pārvaldības un koordinācijas pasākumos.

6. iedaļa "Saziņa un pēcpasākumi" saistībā ar izvērtēšanas rezultātiem: identificētas svarīgākās izvērtējuma rezultātu mērķgrupas.

2., 3. un 6. iedaļā (pārvaldība, ieinteresēto personu apzināšana un saziņa) kopā ir aprakstītas galvenās ieinteresētās personas izvērtēšanas sistēmā.

Turklāt pārvaldībā un koordinācijā iesaistītie dalībnieki/struktūras sniedz ieguldījumu izvērtēšanas plāna vajadzībās un mērķos (1. iedaļa), izvērtēšanas aktivitāšu laika grafikā (4. iedaļa), datu un informācijas sniegšanā (5. iedaļa), kā arī tehniskā atbalsta un spēju veidošanas organizēšanā un nodrošināšanā (7. iedaļa).

Svarīgi jēdzieni, kas jāņem vērā

Minimālais saturs: Tss KLP stratēģiskā plāna **uzraudzības un izvērtēšanas kārtības** apraksts, kurā norādītas galvenās **iesaistītās struktūras un to pienākumi**.

³¹ Regulas (ES) 2022/1475 II pielikuma 2. punkts.

Šī izvērtēšanas plāna iedaļa attiecas uz **pārvaldību**³², un ar šo jēdzienu apzīmē interaktīvos procesus, ar kuru starpniecību galvenās lauksaimniecības pārtikas nozares un lauku apvidu ieinteresētās personas virza KLP stratēģiskā plāna izvērtējumus uz kopīgi sarunu ceļā panāktiem uzlabojumiem plānošanā, īstenošanā un ar tiem saistīto konstatējumu plašākā izmantošanā.

Ar **uzraudzības un izvērtēšanas kārtību** saprot dalībnieku, aktivitāšu un mehānismu sistēmu, kas izveidota, lai uzraudzītu un izvērtētu KLP stratēģisko plānu īstenošanu.

Pamatojoties uz tiesisko regulējumu, dalībvalstīm:

- jānosaka galvenās struktūras, kas iesaistītas KLP stratēģiskā plāna uzraudzības un izvērtēšanas kārtībā;
- jānosaka minēto struktūru loma un pienākumi KLP stratēģiskā plāna uzraudzībā un izvērtēšanā.

Iesaistītās struktūras ir struktūras, kas definētas attiecīgajos noteikumos, piemēram:

- vadošā iestāde, kas nodrošina, ka ir ieviests izvērtēšanas plāns un ka izvērtējumi atbilst uzraudzības un izvērtēšanas sistēmai³³;
- uzraudzības komiteja, kas pārbauda izvērtējumu veikšanā panākto progresu un pēcpasākumus, kas veikti saistībā ar attiecīgajiem konstatējumiem³⁴, kā arī sniedz atzinumu par izvērtēšanas plānu un tā grozījumiem³⁵;
- KLP valsts tīkls, kas ar tīklošanas palīdzību atbalstīs uzraudzības un izvērtēšanas spējas un darbības³⁶; KLP valsts tīkls īstēnos arī apmācības un spēju veidošanas aktivitātes, lai uzlabotu KLP stratēģiskā plāna izvērtēšanā iesaistīto personu prasmes, vai sadarbosies ar vadošo iestādi šādu aktivitāšu īstenošanā³⁷;
- maksājumu aģentūra kā struktūra, kas atbild par izdevumu pārvaldību un kontroli un uzraudzības datu sniegšanu³⁸;
- attiecīgā gadījumā izvērtēšanas plāna izstrādē un KLP stratēģiskajā plānā paredzēto reģionālo intervencu uzraudzībā un izvērtēšanā var iesaistīt reģionus³⁹;
- citas relevantās struktūras, kas var pastāvēt dalībvalstīs, piemēram, izvērtēšanas vienība, padomdevējas iestādes, izvērtēšanas koordinēšanas grupa, tehniskās darba grupas u. c.

Galvenie izskatāmie jautājumi

- Kuras ir galvenās struktūras, kas jāiesaista uzraudzībā un izvērtēšanā, un kādi ir to pienākumi? Apakšjautājumi var būt šādi:

³² Jēdziens "pārvaldība" radās tāpēc, ka tradicionālās pārvaldes formas praksē nebija atvērtas, iekļaujošas, elastīgas un pamatotas, jo tajās netika ņemta vērā publisko un privāto dalībnieku ārpuspārvaldes mijiedarbības centrālā loma. Tika secināts, ka, tikai atzīstot šo mijiedarbību, varētu panākt kompetentu un zināšanās balstītu lēmumu pieņemšanu, problēmu radošu risināšanu un elastīgu un labi koordinētu politikas īstenošanu (*Ansell un Torfing, 2022*).

³³ Regulas (ES) 2021/2115 123. panta 2. punkta e) apakšpunkts.

³⁴ Regulas (ES) 2021/2115 124. panta 3. punkta d) apakšpunkts.

³⁵ Regulas (ES) 2021/2115 124. panta 4. punkta c) apakšpunkts.

³⁶ Regulas (ES) 2021/2115 126. panta 3. punkta f) apakšpunkts.

³⁷ Regulas (ES) 2022/1475 7. panta 4. punkts.

³⁸ Regulas (ES) 2022/1475 IV pielikuma 2. punkta a) apakšpunkta i) punkts.

³⁹ Regulas (ES) 2021/2115 120. apsvērums.

- Vai papildus uzraudzības komitejai un KLP valsts tīklam ir vajadzība veidot citas struktūras, kas var palīdzēt koordinēt izvērtēšanu (piemēram, koordinēšanas grupas) vai sniegt konsultācijas par izvērtēšanu (piemēram, padomdevējas grupas)? Kādi ir to uzdevumi un pienākumi?
- Kā uzdevumi un pienākumi saistībā ar uzraudzību un izvērtēšanu tiek sadalīti starp dažādām vadošās iestādes daļām un citām struktūrām?
- Kādu pieredzi var gūt no iepriekšējā plānošanas perioda un iekļaut jaunajā pārvaldības un koordinācijas kārtībā (piemēram, izpētīt ietekmi uz pārvaldību un koordināciju, ko rada 1. un 2. pīlāra apvienošana vienā KLP stratēģiskajā plānā)?
- Kāda ir pārvaldības un koordinācijas struktūru loma izvērtēšanas plāna grozījumu izskatīšanā vai apstiprināšanā?
- Kā būtu jāīsteno pārvaldības kārtība (iespējama var būt, piemēram, a) tīklošanās, b) juridiski saistoša kārtība)?

Teritoriālie aspekti

- Kāda ir reģionu gaidāmā loma pārvaldības un koordinācijas procedūrās un struktūrās?
- Kādi mehānismi tiks sagaidīti, lai nodrošinātu pienācīgu koordināciju un savstarpējo saikni ar un starp reģioniem?
- Kāda šajā saistībā ir KLP valsts tīkla loma?
- Kādi koordinācijas dalībnieki reģionos ir vajadzīgi un kāda ir to loma un apraksts?

Šīs izvērtēšanas plāna iedaļas orientējošs izklāsts

1. Galvenās ieinteresētās personas un struktūras izvērtējumu pārvaldībai un koordinēšanai
2. Struktūras izvērtējumu plānošanas īstenošanas un kvalitātes uzlabošanai
3. Papildu struktūras izvērtējumu pārvaldībai un koordinēšanai

3.3. Ieinteresēto personu apzināšana

Ko iekļaut šajā izvērtēšanas plāna iedaļā?

Šajā izvērtēšanas plāna iedaļā būtu jāapraksta relevantās ieinteresētās personas, to izvērtēšanas vajadzības, kā arī to spēju veidošanas vajadzības, kā noteikts Regulas (ES) 2022/1475 II pielikumā. Pamatojoties uz minēto tiesisko regulējumu, dalībvalstīm būtu:

- jānosaka visas relevantās ieinteresētās personas, ieskaitot tās, kas nav pārstāvētas uzraudzības komitejā;
- jānosaka to vajadzības, kas saistītas ar izvērtēšanas darbībām;
- jānosaka to loma KLP stratēģiskā plāna izvērtēšanā un attiecīgā gadījumā jānovērtē to vajadzības spēju veidošanas jomā, lai tās šo lomu varētu pildīt.

Šo pamatnostādņu iedaļā par ieinteresēto personu apzināšanu ir ierosināts turpmākajā tabulā norādītais papildu saturs.

4. tabula. Ierosinātais saturs izvērtēšanas plāna 3. iedaļā

Minimālais saturs ⁴⁰	Papildu saturs	Pamatojums
Relevanto ieinteresēto personu īss apraksts	Ieinteresēto personu karte	Ieinteresēto personu karte ļaus izveidot visaptverošu sarakstu ar relevantajām ieinteresētajām personām. Tai ir divi mērķi: noteikt un izprast personas, kas ir ieinteresētas KLP stratēģiskajā plānā un tā izvērtēšanā.
Izvērtēšanas vajadzības Spēju veidošanas vajadzības (attiecīgā gadījumā)	Ieinteresēto personu klasifikācija	Klasifikācija nodrošinās informāciju par dažādo ieinteresēto personu pilnvarām/pārstāvību un interesēm. Klasifikācija palīdzēs tās sagrupēt pēc to potenciāla ietekmēt KLP stratēģisko plānu un tā izvērtēšanu vai pēc potenciāla tikt minētā plāna un izvērtēšanas ietekmētām. Šis potenciāls parādīs, vai un kā iesaistīt katru ieinteresēto personu un kurā izvērtēšanas procesa posmā to darīt, un kā šo iesaisti īstenot visefektīvāk.
	Kā izmantot ieinteresēto personu apzināšanu	Apzināšana palīdzēs pieņemt lēmumu par svarīgākajām ieinteresētajām personām un/vai izvērtēšanas pārvaldības struktūrām attiecībā uz plānošanu, konkursu rīkošanu, īstenošanu, kvalitātes kontroli, izplatīšanu un izvērtēšanas konstatējumu pēcpārbaudi.

⁴⁰ Regulas (ES) 2022/1475 II pielikuma 3. punkts.

Šīs iedaļas saikne ar citām izvērtēšanas plāna iedaļām

- 1. iedaļa “Mērķi un vajadzības”: izvērtēšanas vajadzības zināmā mērā noteiks, kuras ir relevantās ieinteresētās personas, kam jāpievēršas, savukārt ideju ģenerēšana kopā ar ieinteresētajām personām palīdzēs identificēt to vajadzības, kuras var ņemt vērā izvērtēšanas vajadzībās.
- 2. iedaļa “Pārvaldība un koordinācija”: dažas ieinteresētās personas būs daļa no dalībvalsts izvērtēšanas pārvaldības struktūras.
- 7. iedaļa “Resursi, tehniskais atbalsts, spēju veidošana”: ieinteresēto personu apzināšana nodrošinās informāciju arī tehniskā atbalsta aktivitātēm, jo var būt jāplāno un jāīsteno ieinteresēto personu spēju veidošana.

Svarīgi jēdzieni, kas jāņem vērā

Īss apraksts par **relevantajām ieinteresētajām personām**, kas minētas īstenošanas regulas 4. panta 2. punktā, arī skaidrojums par to, kāpēc tās ir ņemtas vērā, un par to vajadzībām, kas saistītas ar izvērtēšanas aktivitātēm un attiecīgā gadījumā spēju veidošanu.

Ieinteresēto personu apzināšana: šis ir salīdzinoši jauns izvērtēšanas plāna elements, saskaņā ar kuru “izvērtēšanas plānā dalībvalstis norāda relevantās ieinteresētās personas, kas jāņem vērā, plānojot izvērtēšanas un spēju veidošanas aktivitātes. *Attiecīgā gadījumā dalībvalstis norāda ieinteresētās personas, kas nav uzraudzības komitejas locekļi*”⁴¹.

Relevantās ieinteresētās personas: šis jēdziens ir minēts attiecīgajās ES regulās⁴², bet tajās nav precizēts, kas tās ir. Konkrētām aktivitātēm — kas šajā gadījumā ir izvērtēšanas aktivitāšu un spēju veidošanas plānošana — relevanto personu noteikšana ir katras dalībvalsts ziņā. Turklāt attiecīgā gadījumā jānorāda citas ieinteresētās personas, kas nav uzraudzības komitejas locekļi.

Galvenie izskatāmie jautājumi

- Kas ir izvērtēšanas plāna galvenās ieinteresētās personas?
  - Vai kāda no ieinteresētajām personām, ar kuru notikusi apspriešanās par KLP stratēģisko plānu, ir relevanta izvērtēšanas plānam?
  - Kurām ieinteresētajām personām ir loma datu sniegšanā un izvērtēšanas rezultātu izmantošanā?
- Kādas ir to intereses un iezīmes (piemēram, to organizācija un loma)?
- Kuras ieinteresētās personas ir iesaistītas izvērtēšanas plāna pārvaldības un koordinācijas pasākumos un kādā veidā? (Saikne ar izvērtēšanas plāna 2. iedaļu.)
- Kādas ir to vajadzības saistībā ar izvērtēšanas aktivitātēm? (Atbilst izvērtēšanas plāna 1. iedaļai.)

⁴¹ Regulas (ES) 2022/1475 4. panta 2. punkts.

⁴² Regula (ES) 2022/1475 un Regula (ES) 2021/2115.

- Kādas ir to spēju veidošanas vajadzības? (Saikne ar izvērtēšanas plāna 7. iedaļu.)
- Kā ieinteresētās personas būtu jāiesaista izvērtēšanas aktivitātēs?

Teritoriālie aspekti

Reģionalizētu valstu gadījumā šai izvērtēšanas plāna iedaļai jāpievērš īpaša uzmanība, precizējot šādus jautājumus:

- Kāda ir reģionu gaidāmā loma izvērtēšanas procesa attīstībā? Turpmākie jautājumi par pienākumiem un uzdevumiem varētu būt šādi:
  - Kāda būs to loma izvērtēšanas plāna izstrādē un izvērtēšanas tematu atlasē?
  - Kāda būs to loma ar izvērtēšanu saistītās informācijas sniegšanā?
  - Kāda būs to loma izvērtēšanas rezultātu integrēšanā?
  - Vai ir vajadzīgs atbalsts reģioniem, lai tie varētu sazināties ar konkrētiem dalībniekiem?
- Kuri konkrētie dalībnieki (kas iesaistīti KLP stratēģiskā plāna īstenošanā katrā reģionā) piedalīsies izvērtēšanas procesā un kādā veidā un ar kādiem mehānismiem ir paredzēts atbalstīt savstarpējās saiknes?
- Ar kuriem dalībniekiem, kas iesaistīti izvērtēšanas procesā, reģioniem būs jāsaazinās?
- Kā tiks stiprinātas reģionālā līmeņa dalībnieku izvērtēšanas spējas? Kādās konkrētās spēju veidošanas aktivitātēs reģionālajiem dalībniekiem būtu jāpiedalās?

Šīs iedaļas orientējošs izklāsts

1. Ieinteresēto personu noteikšana
2. Ieinteresēto personu klasifikācija (ieinteresēto personu karte)
3. Ieinteresēto personu apzināšanas izmantošana
4. Ieinteresēto personu spēju veidošanas vajadzības

3.4. Laika grafiks

Ko iekļaut šajā izvērtēšanas plāna iedaļā?

Šajā izvērtēšanas plāna iedaļā būtu jāapraksta galvenie izvērtējumu atskaites punkti un izvērtējumu un izvērtēšanas atbalsta pētījumu orientējošs laika grafiks, kā arī attiecīgās plānošanas iemesli (t. i., kāpēc tika izvēlēti dažādie termiņi). Tajā var iekļaut šādus elementus:

- saraksts ar izvērtējumiem, kuros novērtē KLP stratēģiskā plāna ieguldījumu KLP mērķu sasniegšanā, un orientējošs grafiks;
- saraksts ar izvērtējumiem, kuros novērtē konkrētus tematus, un orientējošs grafiks (jāņem vērā, ka katra dalībvalsts var izvēlēties konkrētus tematus pēc vajadzības⁴³);
- saraksts ar atbalsta pētījumiem un citām pētnieciskām un analītiskām aktivitātēm izvērtējumu vajadzībām;
- saraksts ar citām izvērtēšanas aktivitātēm (piemēram, spēju veidošanas aktivitātes, uzraudzības sistēmu izstrāde u. c.) un to grafiks;
- izvērtējumu ceļvedis (kurā apvienoti iepriekš minētie punkti).

Šo pamatnostādņu iedaļā par laika grafiku ir ierosināts turpmākajā tabulā norādītais papildu saturs.

5. tabula. Ierosinātais saturs izvērtēšanas plāna 4. iedaļā

Minimālais saturs ⁴⁴	Papildu saturs	Pamatojums
Orientējošs izvērtējumu un izvērtēšanas atbalsta pētījumu plānojums Izvēļu pamatojums	Izvērtējumu ceļvedis	Lai laika grafikam pievienotu vērtību, ceļvedis ar termiņiem nodrošina pilnīgu priekšstatu par to, kādas izvērtēšanas aktivitātes un kad ir veicamas. Ietver visu veidu izvērtēšanas aktivitātes: izvērtējumus / izvērtēšanas atbalsta pētījumus, spēju veidošanas aktivitātes, uzraudzības sistēmu izstrādi. Pēdējā minētā aktivitāte ir relevanta izvērtējumiem vajadzīgo datu plānošanai. Ņemti vērā visi ar grafiku saistītie riski. Var apdomāt vispārējo izvērtēšanas sistēmu, lai noteiktu galvenos atskaites punktus.
<p>Šis iedaļas saikne ar citām izvērtēšanas plāna iedaļām</p> <ul style="list-style-type: none"> • <u>1. iedala "Mērķi un vajadzības"</u>: laika grafika izstrādes pamatā būs izvērtējuma temati un citas aktivitātes. Tie tiks noteikti izvērtēšanas plāna 1. iedaļā, un, pamatojoties uz izvēlēto pieeju (stratēģiskāku vai detalizētāku izvērtēšanas plānu), laika grafikā tiks attēlots to orientējošais termiņš. • <u>2. iedala "Pārvaldība un koordinācija"</u> ir visaptverošs elements, jo laika grafika izstrādē var būt jāiesaista dažas pārvaldības struktūras / dalībnieki, kas atbild par izvērtēšanas aktivitāšu koordinēšanu/īstenošanu. 		

⁴³ Regulas (ES) 2022/1475 II pielikuma 4. punkta b) apakšpunkts.

⁴⁴ Regulas (ES) 2022/1475 II pielikuma 4. punkts.

- Izpildot 5. iedalā “Dati un informācija” noteiktās prasības, tiks nodrošināta informācija arī dažām izvērtēšanas aktivitātēm, tāpēc laika grafikā ir jāņem vērā arī visas datu sagatavošanas/vākšanas aktivitātes.
- 7. iedaļa “Resursi, tehniskais atbalsts, spēju veidošana”: arī izvērtējumiem pieejamie resursi (cilvēkresursi, finanšu un tehniskie resursi) noteiks izvērtēšanas aktivitāšu vērienīgumu un tiks atspoguļoti laika grafikā. Piemēram, ja ir vajadzīgas IT vai spēju veidošanas aktivitātes, tās būtu jāplāno, nosakot orientējošus termiņus.

Svarīgi jēdzieni, kas jāņem vērā

Orientējošs plānošanas cikla laikā veicamo izvērtējumu un izvērtēšanas atbalsta pētījumu plānojums, kā arī **izdarīto izvēļu pamatojums**, piemēram:

- izvērtējumi, kuros novērtē **KLP stratēģisko plānu ieguldījumu KLP mērķu sasniegšanā** un kuri jāveic KLP stratēģiskā plāna īstenošanas laikā;
- attiecinīgā gadījumā — izvērtējumi, kuri jāveic, lai **novērtētu konkrētos tematus**, kas minēti īstenošanas regulas 2. panta d) punktā;
- atbalsta pētījumi un citas pētnieciskas un analītiskas aktivitātes** izvērtējumu vajadzībām.

Orientējošs izvērtējumu plānojums: attiecas uz orientējošu grafiku, kurā būtu jānorāda katra procesa paredzamais ilgums un sākuma un beigu punkts. Grafiks ir “orientējošs”, lai, ņemot vērā īstenošanas perioda ilgumu, nodrošinātu elastību. Tas var ietvert laika grafika ikgadēju pārskatīšanu/pielāgošanu.

Lai nodrošinātu rezultātu savlaicīgu pieejamību, plānojums jāveic apakaļejošā secībā (sākot no procesa pēdējā posma). Šajā nolūkā dalībvalstīm īstenošanas laikā un *ex post* var būt jānosaka izvērtēšanas atskaites punkti. Lai gan regulā ir noteikts *ex post* izvērtējuma datums⁴⁵, attiecībā uz izvērtējumiem īstenošanas periodā dalībvalsts var izlemt, ko izvērtēt un kad to darīt.

Turklāt izvērtēšanas plānā ir jāsniedz **izdarīto izvēļu pamatojums**, kas nozīmē, ka dalībvalstīm būtu jāpaskaidro, vai izvērtējumu, arī plānoto atbalsta pētījumu, pamatā ir izvērtēšanas plāna vajadzības un mērķi, KLP stratēģiskā plāna intervences loģika un paredzētā īstenošana. Tas nodrošinās, ka tiek izpildītas minimālās prasības, piemēram, visu KM novērtēšana vismaz vienu reizi īstenošanas periodā. Turklāt tas nodrošinās, ka visas izvērtēšanas aktivitātes tiks veiktas īstajā laikā, lai atspoguļotu faktiskos ietekmi.

Novērtējumā par **KLP stratēģiskā plāna ieguldījumu KLP mērķu sasniegšanā** būtu jāievēro KLP stratēģiskā plāna intervences loģika un jākoncentrējas uz: a) katru plānā ietverto KM vai b) visaptverošiem izvērtējumiem, kas aptver vairākus mērķus, vienlaikus sniedzot pamatojumu tam, kāpēc kāds mērķis īstenošanas periodā netiek izvērtēts⁴⁶.

⁴⁵ Regulas (ES) 2021/2115 140. panta 6. punkts.

⁴⁶ Regulas (ES) 2022/1475 2. panta a) punkts.

Konkrētu tematu novērtējumā būtu jāņem vērā gan izvērtēšanas vajadzības, gan KLP stratēģiskā plāna intervences loģika⁴⁷. Regulā ir ierosināti tādi temati kā vidiskā un klimatiskā struktūra, *LEADER* pievienotā vērtība, valstu KLP tīkli un lauksaimniecisko zināšanu un inovācijas sistēma (LZIS).

Atbalsta pētījumi un citas pētnieciskas un analītiskas aktivitātes ir saistīti ar izvērtējumu atbalstam veikto darbu (piemēram, pētījumu, kurā nosaka datu izstrūkumus, pētījumu, kurā analizē vai izstrādā izvērtēšanas metodes, pētījumu par ietekmes uz vidi uzraudzību), bet tie nav izvērtējumi.

Galvenie izskatāmie jautājumi

- Kā laika gaitā tiktu organizēta KM, konkrētu tematu un izvērtēšanas atbalsta pētījumu izvērtēšana, ņemot vērā KLP stratēģiskā plāna intervences loģiku un gaidāmos rezultātus?
- Kādi ir galvenie izvērtēšanas atskaites punkti, ņemot vērā arī nākamo plānošanas periodu?
- Ko var ņemt vērā izvērtēšanas plāna ceļveža gatavošanā?
- Ceļvedis var sniegt noderīgu pārskatu par to, kas un kad būtu jāizvērtē. Konkrēti apakšjautājumi var būt šādi:
  - Kādas izvērtēšanas aktivitātes tiktu organizētas un kad?
  - Kāda veida sagatavošanās posmi (piemēram, izvērtēšanas jautājumu izstrāde, datu sagatavošana, metodikas izstrāde, konkursu izsludināšana) ir vajadzīgi, lai varētu veikt plānotās izvērtēšanas aktivitātes?
  - Kad sākt nozīmīgāko konkursu sagatavošanu un izsludināšanu un citus sagatavošanas darbus?
- Kādas ir galvenās problēmas vai riski, kas saistīti ar grafiku?
- Kā orientējošais grafiks (piemēram, stratēģiskā līmeņa izvērtēšanas plāns, daudzgadu darba plāns, gada rīcības plāns) tiks pielāgots un uzraudzīts plānošanas periodā?
- Kāda ir iepriekšējā periodā gūtā pieredze attiecībā uz izvērtējumu grafiku?

Teritoriālie aspekti

- Attiecīgā gadījumā jāņem vērā termiņi, kādos reģioniem jāsniedz informācija/dati vai jāveic jebkāds cits ieguldījums, kas vajadzīgs valsts līmeņa izvērtējumu veikšanai.
- Koordinācija starp reģionālā un valsts līmeņa dalībniekiem ir būtiska, lai nodrošinātu konsekveci un papildināmību starp abiem līmeņiem, piemēram, lai konkrētu informāciju varētu nosūtīt no reģionālā līmeņa uz valsts līmeni un savlaicīgi apkopot un analizēt un lai procedūra iepriekš būtu precīzi aprakstīta un izstrādāta.
- Tāpat ir jānodrošina, lai reģioni konkrētus izvērtēšanas pasākumu ieteikumus vai secinājumus varētu pienācīgi integrēt reģionālā līmenī plānotajās/pārvaldītajās intervencēs.

⁴⁷ Regulas (ES) 2022/1475 2. panta d) apakšpunkts.

Šīs iedaļas orientējošs izklāsts

1. Saraksts ar izvērtējumiem, kuros novērtē KLP stratēģiskā plāna ieguldījumu KLP mērķu sasniegšanā, un orientējošs grafiks
2. Saraksts ar izvērtējumiem, kuros novērtē konkrētus tematus, un orientējošs grafiks
3. Saraksts ar atbalsta pētījumiem un citām pētnieciskām un analītiskām aktivitātēm izvērtēšanas vajadzībām un orientējošs grafiks
4. Saraksts ar citām izvērtēšanas aktivitātēm (piemēram, spēju veidošanas aktivitātes, uzraudzības sistēmu izstrāde u. c.) un to grafiks
5. Izvērtējumu laika grafiks un ceļvedis (kurā apvienoti iepriekš minētie punkti)

3.5. Dati un informācija

Ko iekļaut šajā izvērtēšanas plāna iedaļā?

Šajā izvērtēšanas plāna iedaļā būtu jāanalizē (analīze katrā konkrētā izvērtējumā jāpadziļina), kāda informācija būs pieejama uzraudzības sistēmā un kāda informācija jāpapildina ar izvērtēšanas aktivitātēm, lai pienācīgi reaģētu uz izvērtēšanas vajadzībām. Tajā būtu jāparāda, ka visas vajadzīgās procedūras un darbības ir analizētas un plānotas, lai nodrošinātu, ka laikus ir ieviestas informācijas ieguves sistēmas pienācīgai uzraudzībai un izvērtēšanai.

Ideālā gadījumā visiem vajadzīgajiem datiem un informācijai (attiecīgā gadījumā arī uz vietas veiktajiem mērījumiem, apsekojumu kvalitatīvajiem datiem, intervijām u. c.) jau no īstenošanas agrīnajiem posmiem vajadzētu būt iekļautiem uzraudzības sistēmā, lai tos varētu izmantot visos plānotajos izvērtējumos.

Šo pamatnostādņu iedaļā par datiem un informāciju ir ierosināts turpmākajā tabulā norādītais papildu saturs.

6. tabula. Ierosinātais saturs izvērtēšanas plāna 5. iedaļā

Minimālais saturs ⁴⁸	Papildu saturs	Pamatojums
Apraksts par kārtību, kādā nodrošina datu pieejamību M&E vajadzībām Galvenie datu avoti Institucionālās vienošanās par datu sniegšanu Datu kvalitātes kontroles kārtība Datu izstrūkumi un darbības,	Vispārēja izvērtēšanas sistēma datu izstrūkumu noteikšanai ar: <ul style="list-style-type: none"> orientējošiem izvērtēšanas jautājumiem un veiksmes faktoriem; rādītājiem; datu avotiem. Vajadzības gadījumā — dalībnieku apmācība par datu pārvaldības sistēmām.	Izvērtēšanas sistēma ir rīks, kas var sistemātiski apkopot visus vajadzīgos un potenciālos rādītājus un datu avotus, lai palīdzētu noteikt datu vajadzības un izstrūkumus vismaz attiecībā uz <i>PMEF</i> rādītājiem, tai skaitā ietekmes rādītājiem, kas uzskaitīti Regulas (ES) 2022/1475 III pielikumā. Izvērtējumu pamatā jābūt izlaides, rezultātu, ietekmes un konteksta rādītājiem — 6. panta 1. punkts. Var izmantot arī citus rādītājus un kvalitatīvu un kvantitatīvu informāciju — 6. panta 2. punkts.
		Ņemot vērā jauno datu tipoloģiju (jauno KLP struktūru), var būt vajadzīgas konkrētas apmācības sesijas, lai veidotu datu pārvaldībā iesaistīto dalībnieku spējas.

⁴⁸ Regulas (ES) 2022/1475 II pielikuma 5. punkts.

ar kurām tos novērš		
<p>Šīs iedaļas saikne ar citām izvērtēšanas plāna iedaļām</p> <ul style="list-style-type: none"> • <u>1. iedala "Mērķi un vajadzības"</u>: izvērtēšanas temati un aktivitātes, jo īpaši izvērtējamie KM un temati, sagādās datus un informāciju, nodrošinot datu pieejamību. • <u>2. iedala "Pārvaldība un koordinācija" un 3. iedala "Ieinteresēto personu apzināšana"</u>: dažām apzinātajām vai pārvaldībā iesaistītajām ieinteresētajām personām būs noteikta loma datu un informācijas apkopošanā, piemēram, dažas ieinteresētās personas var būt datu sniedzēji. • <u>4. iedala "Laika grafiks"</u>: izvērtēšanas plāna laika grafikā ir jāņem vērā datu un informācijas apkopošana, piemēram, ja ir paredzēts izveidot elektronisku datu vākšanas sistēmu, tas ir jāieplāno. • <u>7. iedala "Resursi, tehniskais atbalsts, spēju veidošana"</u>: datu un informācijas vajadzības būtu jāņem vērā arī, plānojot uzraudzībai un izvērtēšanai vajadzīgos resursus, kā arī veidojot spējas, kas vajadzīgas, lai uzlabotu datu vākšanas un pārvaldības prasmes. 		

Svarīgi jēdzieni, kas jāņem vērā

Īss apraksts par īstenošanas regulas 7. panta 2. punktā minēto vienošanos, ar ko nodrošina uzraudzībai un izvērtēšanai vajadzīgo **datu pieejamību**; norāda **galvenos izmantojamos datu avotus, institucionālās vienošanās** par datu sniegšanu un datu kvalitātes kontroles kārtību. Šajā iedaļā būtu jānorāda arī **datu iztrūkumi** un darbības, ar kurām tos novērš, arī nodrošina **datu sistēmu** savlaicīgu darbību.

Datu pieejamība: attiecas uz izvērtējumiem vajadzīgajiem datiem un informāciju, kam vajadzētu būt savlaicīgi pieejamiem vajadzīgajā sadalījuma līmenī (valsts, reģionālā, vietējā) un vajadzīgajā formātā. Šajā nolūkā ir svarīgi identificēt **galvenos datu avotus**, kas var ietvert valsts vai reģionālās statistikas vienības, pētniecības centrus, uzņēmumus un citus datu sniedzējus.

Institucionālās vienošanās: attiecas uz vajadzīgajiem pasākumiem, ko dalībvalstis veic kopā ar datu sniedzējiem, arī uz datu kvalitātes kontroles kārtību. Institucionālajās vienošanās un kvalitātes kontroles kārtībā ņem vērā teritoriālo darbības jomu, kas ir izvērtējumiem relevanta, un iekļauj to datu statistisko izmantošanu, kuri iegūti no administratīvajiem reģistriem⁴⁹.

Datu iztrūkumi: tie agrāk diezgan bieži bijuši problemātiskais posms. To pamatā ir relevantu datu avotu trūkums, nesaskaņotas esošo datu avotu un datu vākšanas metodikas, nepietiekami dati laikrindu analīzes veikšanai un ierobežota vai novēlota konkrētu intervenču īstenošana utt. Izvērtēšanas plānā būtu jāiekļauj darbības šādu iztrūkumu novēršanai. Viena no galvenajām darbībām šajā saistībā ir nodrošināt, ka ir ieviestas **datu sistēmas**, kurām ir vajadzīgā konfigurācija un savlaicīga darbība. Šajā saistībā ļoti noderīga ir iepriekšējā plānošanas periodā gūtā pieredze.

⁴⁹ Īstenošanas regulas 7. panta 2. punkts.

Galvenie izskatāmie jautājumi

- Kādi dati ir vajadzīgi dažādiem izvērtējumiem (dati par kopējo un citu rādītāju vērtībām, cita kvantitatīva un kvalitatīva informācija utt.)?
- Kādi datu avoti ir pieejami un kādi vēl ir vajadzīgi?
- Kādi datu iztrūkumi ir jāņem vērā?
- Kādas ir galvenās ar metodiku saistītās problēmas, kas jārisina, lai novērstu datu iztrūkumus?
- Kā tiek novērtēta datu pieejamība, ņemot vērā iepriekšējo pieredzi?
- Kādas datu sistēmas jau ir ieviestas un kā tās var pielāgot/pārskatīt?
- Kādi ir nosacījumi un iespējamās juridiskās prasības, lai piekļūtu ierobežotiem datiem?
- Kādi pasākumi ir vajadzīgi, lai nodrošinātu, ka izvērtētāji var piekļūt izvērtējumiem vajadzīgajiem datiem?
- Kā datu vākšanas laikā dažādām ieinteresētajām personām / datu sniedzējiem tiks nodrošinātas skaidras un vienotas definīcijas?
- Kādi resursi (finanšu, tehniskie resursi, cilvēkresursi u. c.) ir vajadzīgi datu vākšanai?

Teritoriālie aspekti

Institucionālajās vienošanās un kvalitātes kontroles kārtībā ņem vērā teritoriālo darbības jomu, kas ir izvērtējumiem relevanta, un iekļauj to datu statistisko izmantošanu, kuri iegūti no administratīvajiem reģistriem⁵⁰. Īpaši izskatāmie jautājumi var būt šādi:

- Vienošanās ar reģionālajām iestādēm par informācijas sniegšanu. Ir svarīgi arī iekšēji katrā reģionā noteikt iespējamās vienošanās par informācijas iegūšanu ar citiem aģentiem, kas darbojas reģionālā līmenī.
- Lai informāciju varētu savlaicīgi apkopot, ir svarīgi reģioniem sniegt konkrētas pamatnostādnes, kas vienlaikus nodrošina datu/informācijas vienkāršu sniegšanu.
- Jānodrošina, lai savāktu informāciju attiecīgā gadījumā varētu ērti sadalīt teritoriālajā/reģionālajā līmenī.
- Ir svarīgi ņemt vērā un analizēt reģionu gan kā pakalpojumu sniedzēju, gan potenciālo lietotāju lomu.

Šīs iedaļas orientējošs izklāsts

1. Uzraudzības procedūras un mehānismi
2. Datu vajadzības un datu avoti izvērtējumiem
3. Datu sniegšanas kārtība

⁵⁰ Regulas (ES) 2022/1475 7. panta 2. punkts.

4. Datu iztrūkumi un darbības, ar kurām tos novērš
5. Spēju veidošanas vajadzības

3.6. Saziņa un pēcpasākumi

Ko iekļaut šajā izvērtēšanas plāna iedaļā?

Šajā izvērtēšanas plāna iedaļā būtu jāapraksta saziņas un pēcpasākumu pieejas un rīki, izmantojot iepriekšējos plānošanas periodos gūto pieredzi un nosakot minimālos standartus attiecībā uz izvērtēšanas rezultātu paziņošanu un ar tiem saistītajiem pēcpasākumiem. Šo pamatnostādņu iedaļā par datiem un informāciju ir ierosināts turpmākajā tabulā norādītais papildu saturs.

7. tabula. Ierosinātais saturs izvērtēšanas plāna 6. iedaļā

Minimālais saturs ⁵¹	Papildu saturs	Pamatojums
Apraksts par kanāliem/mehānismiem izvērtēšanas konstatējumu izplatīšanai mērķsaņēmējiem	Saziņas plāna apraksts	Jābūt ieviestam ne tikai izplatīšanas, bet arī vispārējam saziņas plānam.
Apraksts par mehānismiem pēcpasākumu veikšanai un izvērtēšanas rezultātu izmantošanai	Izvērtēšanas konstatējumu paziņošanas mērķi	Tiem vajadzētu būt jebkura saziņas procesa neatņemamai sastāvdaļai.
	KLP valsts tīklu loma	KLP tīkli ir svarīgs saziņas un informācijas izplatīšanas kanāls, un ir vērts to lomu aprakstīt detalizētāk.
	Uzraudzības komitejas loma	Uzraudzības komitejai ir svarīga loma tā progresa pārbaudē, kas panākts, veicot ar izvērtēšanas konstatējumiem, arī ieteikumiem, saistītos pēcpasākumus.

Šīs iedaļas saikne ar citām izvērtēšanas plāna iedaļām

- 1. iedala "Mērķi un vajadzības": tiks paziņoti izvērtējumu (tematu un aktivitāšu) rezultāti un saistībā ar ieteikumiem veikti pēcpasākumi.
- 2. iedala "Pārvaldība un koordinācija": pārvaldības struktūrās iesaistītie dalībnieki/struktūras sniegs ieguldījumu saziņas un pēcpasākumu kanālu un darbību izstrādē un īstenošanā.
- 3. iedala "Ieinteresēto personu apzināšana": dažām ieinteresētajām personām būs īpaša loma izvērtēšanas konstatējumu paziņošanā un/vai ar tiem saistīto pēcpasākumu veikšanā.
- 4. iedala "Laika grafiks": izvērtēšanas plāna grafikā jāņem vērā ar saziņu un pēcpasākumiem saistītās darbības.

⁵¹ Regulas (ES) 2022/1475 II pielikuma 6. punkts.

Svarīgi jēdzieni, kas jāņem vērā

Apraksts par to, kā **izvērtēšanas konstatējumi** tiks izplatīti **mērķsaņēmējiem**, arī **pēcpasākumu** veikšanai un izvērtēšanas rezultātu izmantošanai **izveidoto mehānismu** apraksts.

Izvērtēšanas konstatējumi: izvērtējumu rezultātu, arī secinājumu un ieteikumu, pamatā vajadzētu būt pārlicinošiem pierādījumiem. Pēc tam mērķsaņēmēji tos var izmantot dažādiem mērķiem, piemēram, lai uzlabotu īstenošanu (KLP stratēģisko plānu vadītāji), plānotu turpmāko politiku (politikas veidotāji), palielinātu informētību par politikas rezultātiem (plaša sabiedrība).

Saziņa: nodrošina, ka izvērtēšanas konstatējumi (KAS) tiek nosūtīti pareizajiem saņēmējiem (KAM) pareizajā formātā (KĀ) un pareizajā laikā (KAD).

Mērķsaņēmēji: izvērtēšanā ieinteresētās personas ES, valsts un reģionālā līmenī, piemēram, politikas veidotāji, izvērtētāji, pētnieki, labuma guvēji un plašāka sabiedrība.

Izveidotie mehānismi: informācijas kanāli, t. i., līdzekļi (piemēram, e-pasts, internets, intranets, informatīvais biļetens, pasākumi), ar kuru starpniecību tiek izplatīti izvērtēšanas konstatējumi.

Ar izvērtēšanas rezultātiem saistītie pēcpasākumi: tos var veikt, izmantojot dažādus mehānismus (piemēram, rīcības plānus, seminārus, darbseminārus, komitejas, zināšanu apriti⁵²), lai no izvērtējumiem gūto pieredzi un ieteikumus izmantotu KLP stratēģiskā plāna īstenošanā un politikas ciklā, arī turpmākās politikas izstrādē. Jebkura izvērtējuma galvenais mērķis ir izvērtējumu rezultātā gūto zināšanu izmantošana. Zināšanu izmantošana būtu sistemātiski jāturpina analizēt un attiecīgā informācija — jākopīgo. Viens no uzraudzības komitejas uzdevumiem ir pārbaudīt progresu, kas panākts, veicot ar izvērtēšanas konstatējumiem saistītos pēcpasākumus⁵³.

Galvenie izskatāmie jautājumi

Attiecībā uz saziņu:

- Kādas saziņas vajadzības ir dalībvalstīs?
- Kā vislabāk paziņot izvērtēšanas rezultātus un sasniegt relevantās ieinteresētās personas?
- Kādus informācijas kanālus var ņemt vērā?

Attiecībā uz mērķauditoriju:

- Kas ir mērķauditorija (relevantās ieinteresētās personas) izvērtēšanai kopumā un katra konkrētā izvērtējuma rezultātiem?

⁵² Jēdziens "zināšanu aprīte" ir labi aprakstīts dokumentā "Izvērtēšanas jautājumi. Eiropas Savienības attīstības sadarbības izvērtēšanas politika" (<https://op.europa.eu/s/w7MN>). "Zināšanu aprīte" ir atsevišķs solis konstatējumu apguves veicināšanas procesā. Tā ietver zināšanu izmantošanu par veidiem, kādos tā ietekmēs pārmaiņas. Izvērtēšanas vadītājs ir atbildīgs par to, lai tas tiktu darīts. Tomēr vislabāk popularizēt izvērtējuma saturā gūtos pierādījumus un konstatējumus var galvenie lietotāji. Izvērtēšanas vadītājs palīdz galvenajiem lietotājiem izstrādāt rīcības plānu par to, kā viņi plāno to darīt. Tas var ietvert:

- iespēju identificēšanu iekšējās plānošanas ciklā, kad izvērtēšana būtu jāizmanto lēmumu pieņemšanā, un to personu noteikšanu, kuras būs atbildīgas par šo ieguldījumu;
- ārējo iespēju identificēšanu izvērtējuma pierādījumu un konstatējumu izmantošanā, lai ietekmētu pārmaiņas;
- metaizvērtējumus (sistemātiskus izvērtējumu kopsavilkumus), ko veic, lai apvienotu pamatmācības par līdzīgiem tematiem.

⁵³ Regulas (ES) 2021/2115 124. panta 3. punkta d) apakšpunkts.

Attiecībā uz lomām:

- Kāda ir uzraudzības komitejas loma saziņas un pēcpasākumu veikšanas procesā?
- Kāda ir KLP valsts tīkla loma saziņas un pēcpasākumu veikšanas procesā?
- Kāda loma šajā saistībā ir vadošajai iestādei, maksājumu aģentūrai, intervenču vadītājiem, reģionālā līmeņa pārvaldes iestādēm u. c.?
- Kādas citas struktūras ir pieejamas, ko var izmantot izvērtējuma rezultātu paziņošanai (darba grupas, tīkli u. c.)?

Attiecībā uz pēcpasākumiem:

- Kā veikt pēcpasākumus saistībā ar izvērtēšanas rezultātu un ieteikumu izmantošanu?
- Kā nodrošināt, lai izvērtēšanas rezultāti uzlabotu programmas īstenošanu?

Teritoriālie aspekti

- Ir ļoti svarīgi, lai izvērtējumu rezultātus varētu izmantot reģioni un lai tos varētu integrēt lēmumu pieņemšanā par visām intervencēm, kas definētas/pārveidotas un tiek pārvaldītas reģionālā līmenī.
- Izvērtējumiem vajadzētu būt vēršiem arī uz tādu vispārīgu secinājumu iegūvi, kas relevanti dažādiem reģioniem. Šajā nolūkā dažos valsts līmeņa izvērtējumos var iekļaut gadījumu izpēti, kas ļauj izdarīt secinājumus reģionālā līmenī. Attiecībā uz dažiem paņēmieniem laba iespēja var būt rezultātu sniegšana valsts un reģionālā līmenī (piemēram, vienveidīgs apsekojums, ko var analizēt atsevišķi par katru reģionu).
- Turklāt ir svarīgi iekļaut mehānismus, ar kuru palīdzību izskata / ar reģionālajām iestādēm apspriež izvērtēšanas rezultātus un to ietekmi reģionālā līmenī.

Šīs iedaļas orientējošs izklāsts

1. Iepriekšējos plānošanas periodos izmantotā pieeja un gūtā pieredze
2. Izvērtēšanas konstatējumu paziņošanas mērķi
3. Vispārējs saziņas plāns, tai skaitā saziņas kanāli un mērķauditorijas
4. Pēcpasākumu pieeja, lai nodrošinātu izvērtēšanas ieteikumu īstenošanu un izvērtēšanas rezultātu izmantošanu

3.7. Resursi, tehniskais atbalsts un spēju veidošana

Ko iekļaut šajā izvērtēšanas plāna iedaļā?

Šajā izvērtēšanas plāna iedaļā būtu jāapraksta tā īstenošanai vajadzīgie resursi un visas tehniskā atbalsta un spēju veidošanas aktivitātes. Šīs iedaļas saturam būtu jānodrošina, ka izvērtēšanas plāna īstenošanai ir pieejamas pietiekamas, vispārsaprotamas spējas.

8. tabula. Ierosinātais saturs izvērtēšanas plāna 7. iedaļā

Minimālais saturs ⁵⁴	Papildu saturs	Pamatojums
Resursu (cilvēkresursu, finanšu un tehnisko, arī IT, resursu) apraksts Īstenošanas atbalsta apraksts: ieinteresēto personu un pārvaldes iestāžu (valsts, reģionālo, vietējo, arī VRG) vajadzības pēc atbalsta, tehniskais atbalsts, pamatnostādnes, spēju veidošana	Strukturēts spēju veidošanas plāns attiecībā uz VRG, kas izvērtē vietējās attīstības stratēģijas	VRG ir uzlabojušas savu izvērtēšanas kultūru, bet 2014.–2020. gada pieredze liecina, ka joprojām pastāv vajadzības, jo īpaši saistībā ar izvērtēšanas sistēmām un izvērtēšanas metodēm ⁵⁵ . Īpašs spēju veidošanas plāns palīdz uzlabot arī VRG izvērtēšanas kultūru.

⁵⁴ Regulas (ES) 2022/1475 II pielikuma 7. punkts un 7. panta 3. un 4. punkts.

⁵⁵ Šo konstatējumu pamato dažādi izvērtēšanas palīdzības dienesta spēju veidošanas pasākumi, piemēram, https://enrd.ec.europa.eu/sites/default/files/evaluation_publications/fs-026-it-lags.pdf un [Izvērtēšanas atbalsta pētījums par LEADER ietekmi uz līdzsvarotu teritoriālo attīstību](#).

Šīs iedaļas saikne ar citām izvērtēšanas plāna iedaļām

- 1. iedaļa “Mērķi un vajadzības”: plānojot resursus, būtu jāņem vērā plānotie izvērtēšanas temati un aktivitātes.
- 4. iedaļa “Laika grafiks”: visas tehniskā atbalsta un spēju veidošanas aktivitātes ir jāiekļauj laika grafikā.
- 2. iedaļa “Pārvaldība un koordinācija” un 3. iedaļa “Ieinteresēto personu apzināšana”: pārvaldībā iesaistītajiem dalībniekiem/struktūrām un citām ieinteresētajām personām būs vajadzības saistībā ar spēju veidošanu, kas būtu jāņem vērā.

Svarīgi jēdzieni, kas jāņem vērā

Izvērtēšanas plāna īstenošanai vajadzīgo un paredzēto **resursu** apraksts, kurā norāda arī administratīvo spēju, datu, finanšu līdzekļu un IT vajadzības.

Apraksts, kā tiek īstenots regulas 7. panta 3. un 4. punktā minētais programmas atbalsts, tai skaitā **tehniskais atbalsts un spēju veidošanas** aktivitātes, kuras veiktas, lai nodrošinātu izvērtēšanas plāna pilnīgu īstenošanu, un kāds atbalsts plānots VRG vietējās attīstības stratēģiju izvērtēšanai.

Resursi: finanšu un tehniskie resursi un cilvēkresursi, kas vajadzīgi izvērtēšanas plāna īstenošanai. Tehniskie resursi ietver, piemēram, datu sistēmas, datubāzes, IT rīkus u. c.

Tehniskais atbalsts un spēju veidošana: prasmes, kā arī jebkāds ārējs atbalsts (piemēram, analīze, rīki, pamatnostādes), kas vajadzīgi izvērtēšanas plāna īstenošanai. Tās var būt tehniskās/IT prasmes, metodiskās un/vai analītiskās prasmes. Atbalsts un spēju veidošana jānodrošina pēc tam, kad ir identificētas KLP stratēģisko plānu izvērtēšanā iesaistīto ieinteresēto personu un pārvaldes iestāžu, tai skaitā VRG, vajadzības pēc atbalsta⁵⁶. Atbalstu var sniegt apmācības, pamatnostādņu un jebkādu citu relevantu spēju veidošanas aktivitāšu veidā, ko nodrošina KLP valsts tīkls vai kas tiek nodrošinātas sadarbībā ar to⁵⁷. Šajās aktivitātēs būtu jāņem vērā iestāžu un ieinteresēto personu daudzveidīgās spējas uzraudzības un izvērtēšanas ziņā⁵⁸. Vienlaikus spēju veidošanas aktivitātes saistībā ar izvērtēšanu veicina arī izpratni par izvērtēšanas nozīmi un izvērtēšanas kultūras veidošanas nozīmi.

Galvenie izskatāmie jautājumi

- Vai izvērtēšanas plāna īstenošanai ir pieejami relevanti resursi (cilvēkresursi, finanšu un tehniskie resursi)?
- Kā vajadzības gadījumā relevantus resursus var iegūt?
- Kādas ir vajadzības pēc spēju veidošanas izvērtēšanas plāna īstenošanā un kā tās visā īstenošanas periodā identificēt?
- Kuras atbalsta un izvērtēšanas spēju veidošanas aktivitātes kurām iestādēm un ieinteresētajām personām ir piemērotākas?

⁵⁶ Regulas (ES) 2022/1475 7. panta 3. punkts.

⁵⁷ Regulas (ES) 2022/1475 7. panta 4. punkts.

⁵⁸ Regulas (ES) 2022/1475 7. panta 3. punkts.

- Kā plānot un īstenot spēju veidošanu valsts, reģionālā un vietējā līmenī, arī attiecībā uz VRG?
- Kāds budžets ir pieejams dažādajām izvērtēšanas aktivitātēm?

Teritoriālie aspekti

- Atkarībā no reģionu lomas izvērtēšanas plāna īstenošanā ir svarīgi nodrošināt, ka tiem ir vajadzīgie finanšu un tehniskie resursi.
- Ir jāieplāno apmācības un citas atbalsta darbības, kas garantē reģionu pienācīgu līdzdalību izvērtēšanas procesā.

Šīs iedaļas orientējošs izklāsts

1. Izvērtēšanas plāna īstenošanai vajadzīgie resursi (finanšu resursi, cilvēkresursi, dati, IT resursi)
2. Tehniskā atbalsta un spēju veidošanas aktivitātes (saraksts, saturs, grafiks)
3. Strukturēts VRG spēju veidošanas plāns

PIELIKUMS. IZVERTESANAS KRITERIJU DEFINICIJAS

Izvērtēšanas kritērijiem izmantotās definīcijas atbilst definīcijām, kas izklāstītas Labāka regulējuma rīkkopas⁵⁹ 47. rīkā un apkopotas turpmākajā izcēlumā.

1. izcēlums. Izvērtēšanas kritērijiem izmantotās definīcijas

LIETDERĪGUMS

Lietderīguma analīzē izvērtē, cik veiksmīga ir bijusi ES rīcība tās mērķu sasniegšanā vai virzībā uz tiem. Izvērtējumā būtu jāsniedz a) atzinums par līdz šim panākto progresu un b) ES rīcības nozīme novēroto pārmaiņu īstenošanā. Lietderīguma analīzē būtu rūpīgi jāizvērtē arī ES intervences nodrošinātie ieguvumi, jo tie rodas dažādām ieinteresētajām personām (Labāks regulējums, 47. rīks, 403. lpp.).

Lietderīguma ziņā jāņem vērā šādi divi līmeņi: a) darbības lietderīgums, ja progress KLP konkrēto mērķu sasniegšanā tiek novērtēts, pamatojoties uz rezultātu rādītāju mērķvērtībām, un b) ietekme, ja progress KLP vispārīgo un konkrēto mērķu sasniegšanā tiek novērtēts, pamatojoties uz ietekmes rādītājiem.

EFEKTIVITĀTE

Efektivitātē ņem vērā resursus, kas intervencē izmantoti konkrētajām intervences radītajām pārmaiņām. Efektivitātes analīzē būtu rūpīgi jāizvērtē ES intervences izmaksas, jo tās rodas dažādām ieinteresētajām personām. Efektivitātes analīzē arī būtu jāsalīdzina identificētās izmaksas ar ieguvumiem, kas identificēti saskaņā ar efektivitātes kritēriju, kā arī jāizpēta vienkāršošanas un sloga mazināšanas potenciāls (Labāks regulējums, 47. rīks, 404.–405. lpp.).

NOZĪMĪGUMS

Izvērtējot nozīmīgumu, aplūko saistību starp vajadzībām un problēmām intervences ieviešanas un īstenošanas laikā. Attiecībā uz nozīmīgumu būtu jāņem vērā arī saistība starp pašreizējām un turpmākajām vajadzībām un problēmām ES un intervences mērķiem (Labāks regulējums, 47. rīks, 407. lpp.).

SASKAŅOTĪBA

Saskaņotības izvērtējumā aplūko to, cik labi (vai slikti) kopā darbojas dažādas intervences, ES/starptautiskā politika vai valsts/reģionālās/vietējās politikas elementi. Pārbaudīt "iekšējo" saskaņotību nozīmē izpētīt, kā vienas un tās pašas ES intervences dažādie komponenti darbojas kopā, lai sasniegtu tās mērķus. "Ārējās" saskaņotības pārbaude nozīmē to, ka līdzīgas pārbaudes var veikt attiecībā uz citām ("ārējām") intervencēm dažādos līmeņos. Attiecīgā gadījumā saskaņotības analīzes ietvaros var pārbaudīt, vai intervences ir saskaņā ar Eiropas zaļā kursa mērķiem un vai interence atbilst vispārējiem vidiskajiem mērķiem (piemēram, Klimata aktam) vai citām politikām, kas vērstas uz vidi (Labāks regulējums, 47. rīks, 408. lpp.).

SAVIENĪBAS PIEVIENOTĀ VĒRTĪBA

Izvērtējot ES pievienoto vērtību, tiek meklētas ar ES intervenci saistītās pārmaiņas, kas pārsniedz to pārmaiņu apmēru, kuras pamatoti varētu gaidīt no dalībvalstu darbībām. Saskaņā ar subsidiaritātes principu (Līguma par Eiropas Savienību 5. pants) un jomās, kas nav ekskluzīvā kompetencē, ES būtu jārīkojas tikai tad, ja mērķus var labāk sasniegt, rīkojoties Savienības, nevis dalībvalstu līmenī (Labāks regulējums, 47. rīks, 409. lpp.).

⁵⁹ Labāka regulējuma rīkkopa. 6. nodaļa (europa.eu).

European Evaluation Helpdesk for the CAP

Rue Belliard 12,
1040 Brussels, Belgium
+32 2 808 10 24

evaluation@eucapnetwork.eu

https://eu-cap-network.ec.europa.eu/index_en

Funded by
the European Union